

[Fischer]

forskning, men den vil også gøre en ting til, som er vigtig, nemlig medvirke til en holdningsændring i Danmark, så vi her i landet får en mere positiv indstilling til det nødvendige samarbejde mellem forskningsinstitutter og mellem staten og virksomhederne, så vi ser på gensidige udfordringer og ikke gensidigt benspænd.

Øget internationalt samarbejde vil givetvis gøre danske virksomheder mere forskningsintensive og dermed sætte dem bedre i stand til at møde udfordringerne, også de udfordringer, der ligger i at forstå at importere og anvende andres viden hurtigere end konkurrenterne. Nødvendig videnimport og nødvendig teknologiimport hænger nøje sammen med en aktiv dansk deltagelse i international forskning.

Jeg tror, det er fejlagtigt, når vi taler om dette danske internationale forskningssamarbejde, at opstille en konflikt mellem vort nordiske engagement og vort EF-engagement. Det er efter min mening ikke dér, problemet ligger, for selv om vi naturligvis skal lægge stor vægt på det nordiske og udvikle det mest muligt, idet vi kan have glæde af fælles nordisk optræden forskningsmæssigt set, har vi alligevel god grund til at betragte al europæisk forskning i én stor sammenhæng og gøre det ud fra den sikre formodning, at en afgørende betingelse for, at de europæiske lande i de kommende år kan klare sig i konkurrencen med de tre store udfordrere på det forsknings- og højteknologiske område: USA, Japan og Østasien i øvrigt, er, at Europa gøres til et attraktivt område for forskning og avanceret produktion, et område, der tiltrækker forskere, tiltrækker institutioner, tiltrækker virksomheder, og et område, der har et bredt spekter af muligheder at byde på. Europa har i en årrække været i defensiven vedrørende forskning og højteknologi. Kigger vi tilbage til 1978, havde vi samlet et lille teknologisk eksportoverskud på 500 mio. dollars. Det var allerede i 1982 forvandlet til et underskud på 10 mia. dollars. Det er gået ned ad bakke på en række områder efter det tidspunkt. Vi kan derfor uden overdrivelse konstatere, at opnår vi ikke i vor verdensdel et effektivt europæisk forsknings- og udviklingsmæssigt samarbejde, vil alle europæiske stater efterhånden få det, som Laurent Fabius, tidligere fransk industri- og udviklingsminister, senere statsminister, med et malerisk udtryk har kaldt vasalstatus i forhold til udfordrerne.

Det er åbenlyst for Danmark, at det mest perspektivrige forskningssamarbejde er EF-samarbejdet. Vi kan glæde os over, at der er sket en række ændringer i europæisk sammenhæng, der fremmer dette samarbejde. En meget vigtig betingelse er skabelsen af det frie marked gennem vedtagelsen af EF-pakken. Det betyder fjernelsen af de mange synlige og usynlige barrierer, der hidtil har haft virkning som en indre told, og som har gjort markedet for europæisk højteknologi mindre attraktivt og dermed svækket motivet til den nødvendige forskning. De store europæiske forskningsprojekter som Eureka og ESPRIT er nu godt i gang, og det betyder en forskningsudvikling, som Danmark som lille land ellers ikke kunne have fået del i. Vi kan da glæde os over, at Danmark i øvrigt får en stadig stigende del af EF-forskningskontrakterne. Vore virksomheder klarer sig fint, når de kommer med. Nu gælder det om, at flere danske virksomheder kommer med, gerne flere mindre virksomheder sammen, i dette vigtige udviklingsarbejde.

Et særligt element er det europæiske rum-samarbejde, hvor vi har adgang til den mest avancerede forskning og udvikling, og hvor de deltagende danske virksomheder opnår viden, der er af stor betydning for deres fremtidige udvikling.

Hvis vi skulle forsøge at opstille nogle principper for dansk internationalt forskningsengagement – og det er nok svært, men et forsøg kan man da gøre – må det være, at det gælder om, at Danmark deltager i internationale projekter af høj kvalitet med store udfordringer, at det giver danske virksomheder adgang til vigtig ny viden, at det giver dygtige danske forskere forskningsmuligheder og forskningsfrihed, som vi vanskeligt kan tilbyde dem hjemme, at vi i den hjemlige debat skaber forståelse for betydningen af, at vi deltager i international forskning, at vi hjemme har et forsknings- og udviklingsklima, der forstår nødvendigheden af elitepræstationer hjemme og ude. Det må naturligvis også indebære, at vi undgår en unødigt bureaukratisering og en restriktiv lovgivning, der hæmmer dansk forskning.

Vi er tilfredse med ministerens grundige gennemgang og finder i ministerens forelæggelse udgangspunkt for optimisme om det danske internationale forskningsengagement.